

2026/1194

4.6.2026.

DIREKTIVA VIJEĆA (EU) 2026/1194

od 26. svibnja 2026.

o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani

(preinaka)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 22. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽¹⁾,

u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Potreban je veći broj izmjena Direktive Vijeća 94/80/EZ ⁽²⁾. Radi jasnoće tu bi direktivu trebalo preinačiti.
- (2) Člankom 20. stavkom 2. prvim podstavkom točkom (b) i člankom 22. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) građanima Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani dodjeljuje se aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici u kojoj imaju boravište pod jednakim uvjetima kao i državljanima te države članice. Tim se pravom, koje je potvrđeno i u članku 40. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”), konkretizira načelo jednakosti i nediskriminacije na temelju državljanstva utvrđeno u članku 21. Povelje. To pravo proizlazi iz prava na slobodno kretanje i boravak sadržanog u članku 20. stavku 2. prvom podstavku točki (a) i članku 21. UFEU-a te članku 45. Povelje.
- (3) Detaljni aranžmani za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima utvrđeni su u Direktivi 94/80/EZ.
- (4) U Izvješću o građanstvu EU-a za 2020. Komisija je istaknula potrebu za ažuriranjem, pojašnjenjem i jačanjem pravila o ostvarivanju aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima kako bi se osiguralo da se njima podržava široko i uključivo sudjelovanje mobilnih građana Unije. S obzirom na navedeno, uzimajući u obzir iskustvo stečeno u primjeni Direktive 94/80/EZ na niz izbora te kako bi se uzele u obzir promjene uvedene izmjenama Ugovora, trebalo bi ažurirati više odredaba te direktive.
- (5) Izborni postupak povezan s lokalnim izborima u nadležnosti je država članica koje ih organiziraju u skladu sa svojim specifičnim tradicijama te u skladu s međunarodnim i europskim standardima. U skladu s Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima i odredbama Europske konvencije o ljudskim pravima države članice trebale bi ne samo priznati i poštovati aktivno i pasivno biračko pravo građana Unije, nego i osigurati lako ostvarivanje njihovih biračkih prava uklanjanjem što većeg broja prepreka sudjelovanju u izborima.

⁽¹⁾ Mišljenje od 14. veljače 2023. (SL C 283, 11.8.2023., str. 100.).

⁽²⁾ Direktiva Vijeća 94/80/EZ od 19. prosinca 1994. o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (SL L 368, 31.12.1994., str. 38., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1994/80/oj>).

- (6) Kako bi se osiguralo da građani Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani („građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta”) mogu ostvariti svoje aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima pod jednakim uvjetima kao i državljani njihove države članice boravišta, trebalo bi pojasniti uvjete za upis birača ili kandidata i sudjelovanje na takvim izborima kako bi se osiguralo jednako postupanje prema građanima Unije koji jesu i građanima Unije koji nisu državljani države članice boravišta. Osobito, prema građanima Unije koji žele ostvariti aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima u svojoj državi članici boravišta trebalo bi postupati jednako u pogledu razdoblja boravka koja moraju biti ispunjena kao uvjet za ostvarivanje tog prava, kao i u pogledu dokaza koji se zahtijeva kako bi se dokazalo ispunjavanje takvog uvjeta.
- (7) Usto, od građana Unije koji nisu državljani države članice boravišta ne bi se trebalo zahtijevati da ispunjavaju bilo kakve posebne uvjete kako bi mogli ostvariti aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima osim ako je, iznimno, drukčije postupanje prema građanima Unije koji su državljani od onog prema građanima Unije koji nisu državljani države članice boravišta opravdano zbog okolnosti koje su specifične za potonje, a koje ih razlikuju od prvih.
- (8) Kako bi se građanima Unije olakšalo ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava u njihovoj zemlji boravišta, ti bi građani trebali biti upisani u popis birača pravodobno prije dana izbora. Formalnosti koje se primjenjuju na njihov upis trebale bi biti što jednostavnije. Kako bi se upisali trebalo bi biti dovoljno da dotični građani Unije predlože iste dokumente kao i birači koji su državljani. Države članice trebale bi moći od birača koji nisu državljani države članice boravišta zahtijevati da predlože valjanu identifikacijsku ispravu i formalnu izjavu koja sadržava elemente kojima se dokazuje njihovo pravo na sudjelovanje u izborima. Nakon upisa građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta trebali bi ostati u popisu birača pod jednakim uvjetima kao i građani Unije koji su državljani predmetne države članice, sve dok ispunjavaju uvjete za ostvarivanje aktivnog biračkog prava. Ako je to primjenjivo, građani Unije trebali bi moći nadležnim tijelima dostaviti podatke za kontakt čime bi se tim tijelima omogućilo da ih redovito obavješćuju.
- (9) Iako su države članice nadležne za utvrđivanje aktivnog ili pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima u pogledu državljana koji borave izvan njihova državnog područja, činjenica da su građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta upisani u popis birača njihove države članice boravišta ne bi sama po sebi trebala biti razlog za njihovo brisanje s popisa birača njihove matične države članice.
- (10) Oduzimanje pasivnog biračkog prava može biti određeno pojedinačnom odlukom tijela države članice boravišta ili matične države članice. S obzirom na političku važnost obnašanja izabrane funkcije na lokalnoj razini, države članice trebale bi imati pravo od matične države članice pribaviti informacije o oduzimanju pasivnog biračkog prava u matičnoj državi članici kandidata.
- (11) S obzirom na to da dužnost vođenja osnovnih jedinica lokalne uprave može uključivati sudjelovanje u obnašanju službene dužnosti i u zaštiti općeg interesa, države članice trebale bi biti u mogućnosti rezervirati te funkcije za svoje državljane uz potpuno poštovanje načela proporcionalnosti.
- (12) Isto tako trebalo bi biti moguće da sudjelovanje izabranih dužnosnika na lokalnoj razini u izborima za parlamentarnu skupštinu bude rezervirano za vlastite državljane države članice.
- (13) Kada se propisima država članica predviđa da je obnašanje izabrane funkcije na lokalnoj razini nespojivo s obnašanjem drugih funkcija, države članice trebale bi moći proširiti područje primjene takvih propisa na istovrsne funkcije koje se obnašaju u drugim državama članicama.
- (14) Potrebno je osigurati da se poštuje sloboda građana Unije da odaberu hoće li izići na lokalne izbore u državi članici u kojoj borave ili ne i da ti građani mogu izraziti svoju želju da ostvare svoje pravo glasa u svojoj državi članici boravišta. Stoga je primjereno da države članice u kojima glasovanje nije obvezno mogu odrediti da se ti građani automatski upišu u popis birača.

- (15) Dostupnost informacija o biračkim pravima i postupcima ključan je element za osiguravanje učinkovitog ostvarivanja prava iz članka 20. stavka 2. prvog podstavka točke (b) i članka 22. stavka 1. UFEU-a.
- (16) Nedostatak odgovarajućih informacija u kontekstu izbornih postupaka utječe na građane u ostvarivanju njihovih biračkih prava koja su dio prava koja imaju kao građani Unije. To utječe i na sposobnost nadležnih tijela da ostvaruju svoja prava i ispunjavaju svoje obveze. Države članice trebale bi osigurati da nadležna tijela pružaju odgovarajuće informacije građanima Unije o njihovim pravima na temelju članka 20. stavka 2. prvog podstavka točke (b) i članka 22. stavka 1. UFEU-a te o relevantnim pravilima i postupcima u vezi sa sudjelovanjem u lokalnim izborima i njihovom organizacijom. Trebalo bi smatrati da nadležna tijela uključuju tijela imenovana na podnacionalnoj razini ako se odgovornost za organizaciju lokalnih izbora obično izvršava na toj razini u skladu s nacionalnim ustavnim poretkom. Kako bi se osigurala učinkovita komunikacija, informacije bi trebale biti jasne i razumljive. To znači da bi se informacije trebale pružati na način za koji se može razumno očekivati da ga dotična osoba razumije. Zahtjev u pogledu upotrebe jasnog i jednostavnog jezika treba sagledati u kontekstu formalnih zahtjeva u pogledu administrativnih postupaka u državi članici. Države članice trebale bi moći upućivati na odredbe nacionalnog prava pri obavješćivanju dotične osobe o odluci o zahtjevu za upis u svojstvu kandidata ili birača u smislu ove Direktive. Nadležna tijela trebala bi o toj odluci moći obavijestiti ovlaštenog predstavnika.
- (17) Da bi se poboljšala dostupnost informacija o izborima, opće informacije o organizaciji izbora, uvjetima za upis birača i kandidata, datumu izbora te načinu i mjestu glasovanja trebalo bi učiniti dostupnima, primjerice, na opće dostupnim internetskim stranicama koje omogućuju automatizirano prevođenje na barem još jedan službeni jezik Unije. Prijevodi na takve druge jezike trebali bi biti isključivo informativne naravi i ne bi trebali imati pravni učinak. Ako se pojave bilo kakva pitanja u vezi s točnošću informacija sadržanih u tim prijevodima, pravno obvezujućima trebale bi smatrati samo verzije na službenom jeziku odnosno na službenim jezicima te države članice.
- (18) Svako odstupanje od općih pravila ove Direktive mora, na temelju članka 22. stavka 1. UFEU-a, biti opravdano problemima svojstvenima određenoj državi članici i mora biti u skladu sa zahtjevima utvrđenima u članku 52. Povelje, uključujući zahtjev da svako ograničenje ostvarivanja aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima mora biti predviđeno zakonom i podložno načelima proporcionalnosti i nužnosti. Osim toga, svako odstupanje mora biti u skladu s člankom 47. Povelje.
- (19) Specifični problemi mogli bi nastati u državi članici u kojoj je udio građana Unije glasačke dobi koji u njoj borave, ali nisu njezini državljani, značajno iznad prosjeka. Odstupanja u pogledu aktivnog biračkog prava opravdana su ako takvi građani čine više od 20 % ukupnog biračkog tijela. Takva bi se odstupanja trebala temeljiti na kriteriju razdoblja boravka.
- (20) Države članice u kojima udio građana Unije glasačke dobi koji nisu državljani prelazi 20 % ukupnog broja građana Unije koji su glasačke dobi i koji tamo borave trebale bi imati mogućnost donijeti, u skladu s člankom 22. stavkom 1. UFEU-a, posebne odredbe koje se odnose na sastav lista kandidata.
- (21) Mora se voditi računa o činjenici da u nekim državama članicama državljani drugih država članica koji tamo borave imaju pravo glasa na izborima za nacionalni parlament. Određene odredbe ove Direktive mogu se sukladno tome ne primjenjivati u tim državama članicama.
- (22) Kraljevinu Belgiju karakteriziraju specifičnosti i odnosi snaga povezani s činjenicom da se člancima od 1. do 4. njezina Ustava utvrđuju tri službena jezika i teritorijalna podjela na regije i zajednice. Zbog toga bi puna primjena ove Direktive u nekim općinama mogla imati takav učinak da je potrebno predvidjeti mogućnost odstupanja od odredaba ove Direktive kako bi se te specifičnosti i ti odnosi snaga uzeli u obzir.

- (23) Komisija bi trebala redovito ocjenjivati primjenu ove Direktive i podnijeti izvješće s tim u vezi Europskom parlamentu i Vijeću. To izvješće trebalo bi sadržavati informacije o mjerama koje su države članice poduzele kako bi poduprle sudjelovanje na izborima građana Unije koji nisu državljani države članice boravišta i, ako su dostupni, statističke podatke o ostvarivanju njihova biračkog prava. Takvi statistički podaci mogli bi, primjerice, uključivati podatke o upisu birača i kandidata i o odazivu birača te agregirane anonimizirane podatke o državljanstvu, dobi, jeziku i lokaciji. Uzimajući u obzir vlastite administrativne kapacitete i činjenicu da ne postoji obveza prikupljanja ili stvaranja novih podataka, države članice trebale bi učiniti sve što je u njihovoj moći kako bi to poduprle pravodobnim pružanjem dostupnih informacija na temelju upitnika koji distribuira Komisija.
- (24) Ako je to primjenjivo, obrada osobnih podataka u svrhu dostavljanja statističkih podataka Komisiji o sudjelovanju na izborima građana Unije koji nisu državljani države članice boravišta trebala bi se provoditi u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ i Uredbom (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, uključujući načela ograničenja svrhe, smanjenja količine podataka, ograničenja pohrane te cjelovitosti i povjerljivosti. Osobito, obrada osobnih podataka u statističke svrhe trebala bi podlijevati odgovarajućim zaštitnim mjerama u skladu s člankom 89. stavkom 1. Uredbe (EU) 2016/679 i člankom 13. Uredbe (EU) 2018/1725. U tom bi se pogledu podaci trebali razmjenjivati s pomoću tehnologija za unapređenje zaštite privatnosti koje su posebno osmišljene za provedbu tih načela. Statističke podatke koji se obrađuju za potrebe ove Direktive trebalo bi agregirati do te mjere da se pojedinci ne mogu identificirati.
- (25) Potrebno je da Komisija provede vlastitu evaluaciju primjene ove Direktive u razumnom roku od njezina stupanja na snagu, u vezi s evaluacijom primjene Direktive Vijeća (EU) 2025/1788 ⁽⁵⁾.
- (26) Kako bi se osiguralo da popis osnovnih jedinica lokalne uprave u državama članicama ostane ažuriran, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 290. UFEU-a radi izmjene popisa osnovnih jedinica lokalne uprave. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽⁶⁾. Osobito, s ciljem osiguravanja pravodobnog pristupa svim informacijama u vezi s pripremom delegiranih akata, Vijeće bi trebalo primiti sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica, a njegovi stručnjaci trebali bi sustavno imati pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (27) Države članice ratificiranjem Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom i Unija, sklapanjem te Konvencije Odlukom Vijeća 2010/48/EZ ⁽⁷⁾, obvezale su se da će osigurati postupanje s skladu s tom Konvencijom uključujući s njezinim člankom 29. o sudjelovanju u političkom i javnom životu. Kako bi se podržalo uključivo i ravnopravno sudjelovanje osoba s invaliditetom u izborima, u okviru aranžmana kojima se građanima Unije koji nisu državljani države članice boravišta omogućuje da ostvaruju aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima trebalo bi uzeti u obzir potrebe građana s invaliditetom i starijih građana.

⁽³⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018 o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

⁽⁵⁾ Direktiva Vijeća (EU) 2025/1788 od 24. lipnja 2025. o detaljnim aranžmanima za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (SL L, 2025/1788, 8.9.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2025/1788/oj>).

⁽⁶⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstitut/2016/512/oj.

⁽⁷⁾ Odluka Vijeća 2010/48/EZ od 26. studenoga 2009. o sklapanju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom od strane Europske zajednice (SL L 23, 27.1.2010., str. 35., ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2010/48\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2010/48(1)/oj)).

- (28) Uredbe (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725 primjenjuju se na osobne podatke obrađene pri provedbi ove Direktive.
- (29) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 te je on dao formalne primjedbe 17. siječnja 2022.
- (30) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela koja su posebno priznata Poveljom, a osobito njezinim člancima 21. i 40. U skladu s time, nužno je da se ova Direktiva provodi u skladu s tim pravima i načelima osiguravanjem punog poštovanja, među ostalim, prava na zaštitu osobnih podataka, prava na nediskriminaciju, aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima, slobode kretanja i boravka te prava na djelotvoran pravni lijek.
- (31) Obvezu prenošenja ove Direktive u nacionalno pravo trebalo bi ograničiti na one odredbe koje predstavljaju suštinsku izmjenu u usporedbi s prijašnjim direktivama. Obveza prenošenja nepromijenjenih odredaba proizlazi iz prijašnjih direktiva.
- (32) Ovom Direktivom ne bi se trebale dovoditi u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje u nacionalno pravo direktiva, koji su navedeni u Prilogu II. dijelu B.,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Direktivom utvrđuju detaljni aranžmani prema kojima građani Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani („građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta”) mogu ostvariti aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima.
2. Ništa u ovoj Direktivi ne utječe na odredbe bilo koje države članice u vezi s aktivnim i pasivnim biračkim pravom bilo njezinih državljana koji borave izvan njezina državnog područja ili državljana trećih zemalja koji borave u toj državi članici.

Članak 2.

Definicije

1. Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:
 - (a) „osnovna jedinica lokalne uprave” znači administrativna jedinica navedena u Prilogu I. koja se, sukladno propisima relevantne države članice, sastoji od jednog ili više tijela izabranih na temelju općih neposrednih izbora i koja je na osnovnoj razini političkog i administrativnog ustrojstva nadležna za upravljanje određenim lokalnim poslovima uz vlastitu odgovornost;
 - (b) „lokalni izbori” znači opći neposredni izbori članova predstavničkog tijela i, ovisno o slučaju, na temelju propisa relevantne države članice, čelnika i članova izvršnog tijela osnovne jedinice lokalne uprave;
 - (c) „država članica boravišta” znači država članica u kojoj građanin Unije boravi, ali čiji nije državljanin;

- (d) „matična država članica” znači država članica čiji je građanin Unije državljanin;
- (e) „popis birača” znači službeni registar svih birača s pravom glasa u određenoj osnovnoj jedinici lokalne uprave ili jednoj od njezinih sastavnica, koji sastavlja i ažurira nadležno tijelo na temelju izbornih propisa države članice boravišta, ili registar stanovništva ako naznačuje postojanje biračkog prava;
- (f) „referentni datum” znači dan na koji ili dani na koje građani Unije moraju ispunjavati, na temelju prava države članice boravišta, zahtjeve u pogledu glasovanja ili kandidiranja u toj državi članici;
- (g) „formalna izjava” znači izjava dotične osobe, netočnost koje je izlaže sankcijama sukladno primjenjivom nacionalnom pravu.

2. Država članica obavještuje Komisiju ako se bilo koja osnovna jedinica lokalne uprave iz Priloga I., na temelju izmjene nacionalnih propisa, zamijeni drugom jedinicom koja ima funkcije navedene u stavku 1. točki (a) ovog članka ili ako se takvom promjenom bilo koja takva jedinica ukine ili se osnuje još takvih jedinica.

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 16. u vezi s izmjenom Priloga I. na temelju obavijesti primljenih na temelju prvog podstavka ovog stavka.

Članak 3.

Uvjeti za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava

Svaka osoba koja na referentni datum:

- (a) jest građanin Unije u smislu članka 20. stavka 1. UFEU-a; i
- (b) nije državljanin države članice boravišta, ali u odnosu na aktivno i pasivno biračko pravo zadovoljava iste uvjete kao i one koje ta država članica propisima nameće svojim državljanima,

ima aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici boravišta u skladu s ovom Direktivom.

Članak 4.

Zahtjevi u pogledu razdoblja boravka

1. Ako, da bi imali aktivno i pasivno biračko pravo, državljani države članice boravišta moraju određeno minimalno razdoblje imati boravište na državnom području te države članice, za osobe koje imaju aktivno i pasivno biračko pravo u skladu s člankom 3. smatra se da su ispunile taj uvjet ako su tijekom jednakog razdoblja imale boravište u drugim državama članicama.

2. Ako prema propisima države članice boravišta njezini vlastiti državljani mogu ostvarivati aktivno ili pasivno biračko pravo samo u osnovnim jedinicama lokalne uprave u kojima imaju svoje glavno boravište, taj se uvjet također odnosi na osobe koje imaju aktivno i pasivno biračko pravo u skladu s člankom 3.

3. Stavak 1. ne utječe na:

- (a) propise bilo koje države članice prema kojima je ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava u određenoj osnovnoj jedinici lokalne uprave uvjetovano minimalnim razdobljem boravka na području te jedinice;

- (b) nacionalne propise koji su već na snazi na dan donošenja ove Direktive, prema kojima je ostvarivanje takvog aktivnog i pasivnog biračkog prava uvjetovano time da su te osobe ostvarile određeno minimalno razdoblje boravka u sastavnom dijelu države članice čiji je dio osnovna jedinica lokalne uprave.

Članak 5.

Neprihvatljivost

1. Države članice boravišta mogu propisati da su građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta, kojima je pojedinačnom građanskopravnom ili kaznenopravnom odlukom oduzeto pasivno biračko pravo prema propisima njihove matične države članice, spriječeni ostvarivati to pravo na lokalnim izborima.

2. Kandidatura bilo kojeg građanina Unije koji nije državljanin države članice boravišta na lokalnim izborima u državi članici boravišta može se proglasiti neprihvatljivom ako taj građanin ne može predložiti izjavu iz članka 9. stavka 2. točke (a) ili potvrdu iz članka 9. stavka 2. točke (b).

3. Države članice mogu propisati da samo njihovi vlastiti državljani mogu obnašati funkciju izabranog čelnika, zamjenika čelnika ili člana izvršnog tijela osnovne jedinice lokalne uprave ako su izabrani na tu funkciju u trajanju njihova mandata.

Države članice mogu također utvrditi da se privremeno obnašanje funkcije čelnika, zamjenika čelnika ili člana izvršnog tijela osnovne jedinice lokalne uprave ili obnašanje takve funkcije u svrhu zamjene može ograničiti na njihove vlastite državljane.

Uzimajući u obzir UFEU i opća pravna načela, države članice mogu poduzeti odgovarajuće, potrebne i proporcionalne mjere kako bi osigurale da funkcije iz prvog podstavka te privremene funkcije iz drugog podstavka mogu izvršavati samo njihovi vlastiti državljani.

4. Države članice mogu također propisati da građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta izabrani za članove predstavničkog tijela ne smiju sudjelovati niti u imenovanju delegata koji mogu glasovati u parlamentarnoj skupštini niti u izboru članova te skupštine.

Članak 6.

Nespojivost

1. Osobe koje imaju pasivno biračko pravo u skladu s člankom 3. podliježu istim uvjetima u pogledu nespojivosti koji se, prema propisima države članice boravišta, primjenjuju na državljane te države članice.

2. Države članice mogu propisati da je obnašanje izabrane funkcije na lokalnoj razini u državi članici boravišta također nespojivo s obnašanjem funkcija u drugim državama članicama koje su istovrsne onima koje dovode do nespojivosti u državi članici boravišta.

POGLAVLJE II.

Ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava

Članak 7.

Sloboda izbora u pogledu glasovanja u državi članici boravišta

1. Osobe koje imaju aktivno biračko pravo u skladu s člankom 3. („birači u skladu s člankom 3.”) ostvaruju svoje aktivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici boravišta ako su izrazili želju da to učine.
2. Ako je glasovanje u državi članici boravišta obvezno, tada su i birači u skladu s člankom 3. koji su upisani u popis birača obvezni glasovati.
3. Države članice u kojima glasovanje nije obvezno mogu predvidjeti automatski upis birača u skladu s člankom 3. u popis birača.

Članak 8.

Upis u popis birača i brisanje s njega

1. Države članice poduzimaju mjere koje su potrebne kako bi omogućile biračima u skladu s člankom 3. da budu upisani u popis birača pravodobno prije dana izbora.
2. Kako bi im ime bilo upisano u popis birača, birači u skladu s člankom 3. moraju predložiti iste dokumente kao i birači koji su državljani.

Država članica boravišta može također zahtijevati od birača u skladu s člankom 3. da predlože valjanu identifikacijsku ispravu zajedno s formalnom izjavom u kojoj se navode njihovo ime, državljanstvo, datum i mjesto rođenja te adresa na izbornom području države članice boravišta. Države članice mogu također zahtijevati da formalna izjava sadržava dodatne podatke za kontakt, kao što su telefonski broj ili e-adresa.

3. Birači u skladu s člankom 3. koji su upisani u popis birača u državi članici boravišta ostaju na njemu pod jednakim uvjetima kao i birači koji su državljani sve do trenutka kada se izbrišu jer više ne ispunjavaju zahtjeve za ostvarivanje aktivnog biračkog prava. Ako postoje odredbe o obavješćivanju državljana o takvom brisanju s popisa birača, te se odredbe na isti način primjenjuju na birače u skladu s člankom 3.

Birači koji su upisani u popis birača na vlastiti zahtjev mogu također biti izbrisani s njega ako to zatraže.

Ako se takvi birači presele u drugu osnovnu jedinicu lokalne uprave u istoj državi članici, upisuju se u popis birača u toj jedinici pod jednakim uvjetima kao i birači koji su državljani.

4. Ne dovodeći u pitanje pravila bilo koje države članice o aktivnom ili pasivnom biračkom pravu državljana koji borave izvan njezina državnog područja, činjenica da su birači u skladu s člankom 3. upisani u popis birača njihove države članice boravišta ne dovodi do njihova brisanja s popisa birača matične države članice.

Članak 9.

Upis kao kandidat

1. Kada podnose zahtjev za kandidiranje, osobe s pasivnim biračkim pravom u skladu s člankom 3. moraju predložiti iste dokazne isprave kao i kandidati koji su državljani. Država članica boravišta može od tih osoba zahtijevati da predlože valjanu identifikacijsku ispravu zajedno s formalnom izjavom u kojoj se navode njihovo ime, državljanstvo, datum i mjesto rođenja te adresa na izbornom području države članice boravišta.

2. Država članica boravišta može također zahtijevati od osoba s pasivnim biračkim pravom u skladu s člankom 3.:
 - (a) da u formalnoj izjavi iz stavka 1. navedu da im u njihovoj matičnoj državi članici nije oduzeto pasivno biračko pravo;
 - (b) ako postoji sumnja u pogledu sadržaja formalne izjave iz točke (a), da prije ili nakon izbora predoče potvrdu nadležnih administrativnih tijela u njihovoj matičnoj državi članici kojom se potvrđuje da im nije oduzeto pasivno biračko pravo u toj državi članici ili da tim tijelima takvo oduzimanje nije poznato;
 - (c) da u formalnoj izjavi iz stavka 1. navedu dodatne podatke za kontakt, kao što su telefonski broj i e-adresa.
 - (d) da u formalnoj izjavi iz stavka 1. navedu da ne obnašaju nikakvu funkciju koja je nespojiva u smislu članka 6. stavka 2.;
 - (e) da navedu svoju posljednju adresu u svojoj matičnoj državi članici, ako postoji.

Članak 10.

Posebni načini glasovanja

Države članice koje svojim državljanima omogućuju prethodno glasovanje, glasovanje poštom ili elektroničko ili internetsko glasovanje na lokalnim izborima osiguravaju da su ti načini glasovanja dostupni biračima u skladu s člankom 3. pod jednakim uvjetima.

Članak 11.

Odluka o upisu i pravna sredstva

1. Nadležna tijela države članice boravišta pravodobno obavješćuju dotičnu osobu uz upotrebu jasnog i jednostavnog jezika o odluci donesenoj u pogledu zahtjeva te osobe za upis u popis birača ili o odluci u vezi s prihvatljivošću zahtjeva te osobe za kandidiranje. Obavijest o zahtjevu za kandidiranje može se izdati i ovlaštenom predstavniku.
2. Ako građanin Unije koji nije državljanin države članice boravišta nije upisan u popis birača ili je zahtjev takvog građanina Unije za upis u popis birača odbijen, ili je odbijen zahtjev takvog građanina Unije za kandidiranje, dotična osoba ima pravo na pravna sredstva pod sličnim uvjetima kako to zakonodavstvo države članice boravišta propisuje za birače i osobe s pasivnim biračkim pravom koje su njezini državljani.
3. U slučaju postojanja pogrešaka u popisu birača ili listi kandidata za lokalne izbore, dotične osobe imaju pravo na pravna sredstva pod sličnim uvjetima kako to zakonodavstvo države članice boravišta propisuje za birače i osobe s pasivnim biračkim pravom koje su njezini državljani.

Članak 12.

Pružanje informacija

1. Države članice osiguravaju da je jedno ili više tijela koja su odgovorna za poduzimanje potrebnih mjera kako bi se osiguralo da građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta budu pravodobno obaviješteni o uvjetima i detaljnim pravilima za upis u svojstvu birača ili kandidata na lokalnim izborima.

2. Države članice osiguravaju da nadležna tijela iz stavka 1. upisanim biračima Unije u skladu s člankom 3. i upisanim građanima Unije koji imaju pasivno biračko pravo u skladu s člankom 3. pravodobno stave na raspolaganje sljedeće informacije:

- (a) na zahtjev, status njihova upisa;
- (b) datum izbora te način i mjesto glasovanja;
- (c) način pribavljanja dodatnih informacija o organizaciji izbora, uključujući listu kandidata.

3. Informacije o uvjetima i detaljnim pravilima za upis u svojstvu birača ili kandidata na lokalnim izborima te informacije iz stavka 2. stavljaju se na raspolaganje u skladu sa zahtjevima u pogledu kvalitete iz članka 9. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾ na jednom ili više službenih jezika države članice boravišta.

Opće informacije o organizaciji izbora, među ostalim o uvjetima za upis u svojstvu birača ili kandidata, datumu izbora te načinu i mjestu glasovanja, moraju biti dostupne i na barem još jednom službenom jeziku Unije iz članka 12. stavka 3. Uredbe (EU) 2018/1724 ili na službenom jeziku Unije koji općenito razumiju građani Unije koji borave njezinu državnom području države članice boravišta. Države članice mogu od Komisije zatražiti pomoć za osiguravanje takvih prijevoda u skladu s člankom 12. Uredbe (EU) 2018/1724. Takvi su prijevodi isključivo informativne naravi i nemaju pravni učinak.

4. Države članice osiguravaju da su informacije o uvjetima i detaljnim pravilima za upis u svojstvu birača ili kandidata na lokalnim izborima te informacije iz stavka 2. dostupne posebice osobama s invaliditetom uz upotrebu odgovarajućih sredstava, načina i oblika komunikacije.

POGLAVLJE III.

Odstupanja i prijelazne odredbe

Članak 13.

Odstupanja

1. Ako u nekoj državi članici udio građana Unije glasačke dobi koji u njoj borave, ali nisu njezini državljani premašuje 20 % ukupnog broja građana Unije koji su državljani te države članice i građana Unije koji nisu državljani te države članice koji tamo borave, a glasačke su dobi, ta država članica može, odstupajući od ove Direktive:

- (a) ograničiti aktivno biračko pravo na birače u skladu s člankom 3. koji borave u toj državi članici tijekom određenog minimalnog razdoblja koje ne smije biti dulje od mandata na koji je izabrano predstavničko tijelo jedinice lokalne uprave;
- (b) ograničiti pasivno biračko pravo na osobe s pasivnim biračkim pravom u skladu s člankom 3. koje borave u toj državi članici tijekom određenog minimalnog razdoblja koje ne smije biti dulje od dvostrukog mandata na koji je izabrano predstavničko tijelo jedinice lokalne uprave; i

⁽⁸⁾ Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj>).

(c) poduzeti odgovarajuće mjere u pogledu sastava lista kandidata kako bi se osobito potakla integracija građana Unije koji nisu državljani države članice boravišta.

2. Kraljevina Belgija može, odstupajući od odredaba ove Direktive, primijeniti odredbe stavka 1. točke (a) na ograničeni broj jedinica lokalne uprave, čiji popis priopćuje najmanje godinu dana prije izbora za jedinicu lokalne uprave za koje namjerava primijeniti odstupanje.

3. Ako propisi države članice propisuju da državljani druge države članice koji borave u prvoj državi članici imaju pravo glasa za nacionalni parlament te države članice i da u tu svrhu mogu biti upisani u popis birača te države članice pod potpuno jednakim uvjetima kao i birači državljani, prva se država članica može, odstupajući od ove Direktive, suzdržati od primjene članaka od 6. do 11. u odnosu na te državljane.

4. Šest godina nakon 24. lipnja 2026. i svakih šest godina nakon toga, Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće u kojem provjerava je li dodjela odstupanja u skladu s člankom 22. stavkom 1. UFEU-a predmetnim državama članicama još uvijek opravdana te predlaže da se izvrše potrebne prilagodbe. Države članice koje primjenjuju odstupanja na temelju stavaka 1. i 2. dostavljaju Komisiji sva potrebna obrazloženja.

POGLAVLJE IV.

Završne odredbe

Članak 14.

Izvješćivanje

U roku od šest godina od 24. lipnja 2026. i svakih šest godina nakon toga, Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Direktive, među ostalim i o primjeni njezina članka 5. stavka 3. To izvješće sadržava statističke podatke, ako su dostupni, o sudjelovanju na lokalnim izborima birača u skladu s člankom 3. i osoba s pasivnim biračkim pravom u skladu s člankom 3. te sažetak mjera poduzetih u tom pogledu. Države članice čine sve što je u njihovoj moći kako bi pružile potporu Komisiji pružanjem dostupnih informacija.

Članak 15.

Evaluacija

Komisija u roku od deset godina od 24. lipnja 2026. ocjenjuje primjenu ove Direktive i izrađuje izvješće o evaluaciji u pogledu napretka s obzirom na ciljeve sadržane u njoj.

Članak 16.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 2. stavka 2. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od 24. lipnja 2026.

3. Vijeće može u svakom trenutku opozvati delegiranje ovlasti iz članka 2. stavka 2. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga priopćuje Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 2. stavka 2. stupa na snagu samo ako Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Vijeću na njega ne podnese prigovor ili ako je prije isteka tog roka Vijeće obavijestilo Komisiju da neće podnijeti prigovor. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Vijeća.
7. Komisija obavješćuje Europski parlament o donošenju delegiranih akata, o svakom prigovoru na njih ili o opozivu delegiranja ovlasti od strane Vijeća.

Članak 17.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s člankom 8. stavcima 2., 3. i 4., člancima 9. i 10., člankom 11. stavcima 1. i 3., člancima 12. i 14. i Prilogom I. do 25. lipnja 2028. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

Kada države članice donose te mjere one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. One sadržavaju i izjavu da se upućivanja u postojećim zakonima i drugim propisima na direktivu stavljenju izvan snage ovom Direktivom smatraju upućivanjima na ovu Direktivu. Države članice određuju načine tog upućivanja i način oblikovanja te izjave.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 18.

Stavljanje izvan snage

Direktiva 94/80/EZ, kako je izmijenjena aktima navedenima u Prilogu II. dijelu A, stavlja se izvan snage s učinkom od 26. lipnja 2028. ne dovodeći u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje u nacionalno pravo direktiva, koji su navedeni u Prilogu II. dijelu B.

Upućivanja na direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga III.

Članak 19.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članci od 1. do 7., članak 8. stavak 1., članak 11. stavak 2. i članak 13. primjenjuju se od 26. lipnja 2028.

Članak 20.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 26. svibnja 2026.

Za Vijeće

Predsjednica

M. RAOUNA

PRILOG I.

„Osnovna jedinica lokalne uprave” u smislu članka 2. stavka 1. točke (a) ove Direktive znači sljedeće:

- u Belgiji: commune/gemeente/Gemeinde, conseil de district/districtsraad/Distriktrat,
- u Bugarskoj: община/кметство/Общината е основната административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление,
- u Češkoj: obec, městský obvod nebo městská část územně členěného statutárního města, městská část hlavního města Prahy,
- u Danskoj: kommune, region,
- u Njemačkoj: kreisfreie Stadt bzw. Stadtkreis; Kreis; Gemeinde, Bezirk in der Freien und Hansestadt Hamburg und im Land Berlin; Stadtgemeinde Bremen in der Freien Hansestadt Bremen, Stadt-, Gemeinde-, oder Ortsbezirke bzw. Ortschaften,
- u Estoniji: vald, linn,
- u Irskoj: counties, cities, and cities and counties,
- u Grčkoj: δήμος, δημοτική κοινότητα,
- u Španjolskoj: municipio, entidad de ámbito territorial inferior al municipal,
- u Francuskoj: commune, arrondissement dans les villes déterminées par la législation interne, section de commune,
- u Hrvatskoj: općina, grad, županija,
- u Italiji: comune, circoscrizione,
- na Cipru: δήμος, κοινότητα,
- u Latviji: novads, valstspilsēta
- u Litvi: Savivaldybė,
- u Luksemburgu: commune,
- u Mađarskoj: települési önkormányzat, területi önkormányzat, fővárosi önkormányzat,
- na Malti: Kunsill Lokali,
- u Nizozemskoj: gemeente,
- u Austriji: Gemeinden, Bezirke in der Stadt Wien,
- u Poljskoj: gmina,
- u Portugalu: município, freguesia,

- u Rumunjskoj: comuna, oraşul, municipiul, sectorul (numai în municipiul Bucureşti) şi judeţul,
 - u Sloveniji: občina,
 - u Slovačkej: samospráva obce: obec, mesto, hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, mesto Košice, mestská časť hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, mestská časť mesta Košice; samospráva vyššieho územného celku: samosprávny kraj,
 - u Finskoj: kunta, kommun, kommun på Åland, aluevaalit
 - u Švedskoj: kommuner, regioner.
-

PRILOG II.

DIO A

**Direktiva stavljena izvan snage i popis njezinih naknadnih izmjena
(iz članka 17.)**

Direktiva Vijeća 94/80/EZ (SL L 368, 31.12.1994., str. 38.)	
Direktiva Vijeća 2006/106/EZ (SL L 363, 20.12.2006., str. 409.)	
Direktiva Vijeća 2013/19/EU (SL L 158, 10.6.2013., str. 231.)	

DIO B

**Rokovi za prenošenje u nacionalno pravo
(iz članka 17.)**

Direktiva	Rok za prenošenje
Direktiva Vijeća 94/80/EZ	1. siječnja 1996.
Direktiva Vijeća 2006/106/EZ	1. siječnja 2007.
Direktiva Vijeća 2013/19/EU	1. srpnja 2013.

PRILOG III.

Korelacijska tablica

Direktiva 94/80/EZ	Ova Direktiva
Članak 1.	Članak 1.
Članak 2. stavak 1.	Članak 2. stavak 1.
Članak 2. stavak 2.	Članak 2. stavak 2. prvi podstavak
—	Članak 2. stavak 2. drugi podstavak
Članci od 3. do 7.	Članci od 3. do 7.
Članak 8. stavci 1., 2. i 3.	Članak 8. stavci 1., 2. i 3.
—	Članak 8. stavci 4. i 5.
Članak 9. stavak 1.	Članak 9. stavak 1.
Članak 9. stavak 2.	Članak 9. stavak 2.
—	Članak 9. stavak 3.
—	Članak 10.
Članak 10. stavak 1.	Članak 11. stavak 1.
Članak 10. stavak 2.	Članak 11. stavak 2.
—	Članak 11. stavak 3.
Članak 11.	Članak 12. stavak 1.
—	Članak 12. stavak 2.
—	Članak 12. stavak 3.
—	Članak 12. stavak 4.
Članak 12.	Članak 13.
Članak 13.	Članak 14.
—	Članak 15.
—	Članak 16.
Članak 14.	Članak 17.
—	Članak 18.
Članak 15.	Članak 19.

Direktiva 94/80/EZ	Ova Direktiva
Članak 16. Prilog —	Članak 20. Prilog I. Prilozi II. i III.